

1574037

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СЛІД
У СТАНОВЛЕННІ
УКРАЇНСЬКОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ

КІНЕЦЬ ХІХ – ПОЧАТОК ХХІ СТОЛІТТЯ

ВАЛЕНТИНА ЛАЗЕБНИК

Цю книгу можна сміливо віднести до серії «Україна. Повернення своєї історії», яка відкриває приховану за радянських часів сторінку – діяльність європейських промислових інвестицій та підприємництва в Україні наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. Це конкретно-історичне та статистичне дослідження акцентує увагу на європейському періоді в історії українського регіону та дає відповідь на питання «Чи є в історії Європи місце Україні?». Сама історія через унікальні історичні джерела відповіла на це питання. Завдяки європейським інвестиціям відбувся дивовижний індустріальний зліт в українському регіоні, який є відомим до сьогодні – Криворізько–Придніпровсько–Донецький.

Сподіваємось, що книга дозволить скорегувати та розширити сталі погляди на історію економічного розвитку України та надасть новий поштовх подальшим студіям із цієї тематики як в Україні, так і в країнах Європи.

Дане видання задумано з метою популяризації в Україні ідеї збереження індустріальної спадщини: створення на базі промислових підприємств, що підлягають закриттю, мережі технічних музеїв з перспективою їх включення до Європейського маршруту індустріальної спадщини (ERIH).

Пілотним проєктом є створення Музею історії промисловості України, для чого Міністерством енергетики надаються в якості майданчиків для розташування розділів музею дві вугільні шахти, що підлягають закриттю: шахта 5/6 ДП «Мирноградвугілля» (м. Мирноград, Донецька область) та шахта «Надія» (м. Червоноград, Львівська область).

ЗМІСТ

... сторінка 07 ВСТУП

ЧАСТИНА 1

... сторінка 29 **АНГЛІЙСЬКИЙ ПІДПРИЄМНИЦЬКИЙ КАПІТАЛ – ПЕРШИЙ ЗА ЧАСОМ І ЧЕТВЕРТИЙ ЗА ОБСЯГОМ В РЕГІОНІ**

... сторінка 30 Чарльз Гаскойн і Луганський (Катеринославський) ливарний завод

... сторінка 33 Джон Юз і Новоросійське товариство кам'яновугільного, залізного і рейкового виробництва

... сторінка 43 Джон Грієвз і Торгово-Промислове акціонерне товариство «Завод землеробних машин і знарядь, чавуноливарний завод»

... сторінка 46 Олександрівська машинобудівна компанія

... сторінка 47 Акціонерне товариство братів Роберта і Томаса Ельворті

... сторінка 48 Ф. Бійчкрафт і Товариство російських кам'яновугільних копалень

ЧАСТИНА 2

... сторінка 53 **ФРАНЦУЗЬКИЙ ПІДПРИЄМНИЦЬКИЙ КАПІТАЛ У ПРОМИСЛОВІСТІ КРИВОРІЗЬКОГО, ПРИДНІПРОВ'Я, ДОНБАСУ**

... сторінка 62 **Перша інвестиційна хвиля. 1870–1880-ті роки**

... сторінка 62 Французьке Гірниче і Промислове Акціонерне Товариство на Півдні Росії

... сторінка 65 Товариство для розробки кам'яної солі і натуральної соди на Півдні Росії

... сторінка 67 Акціонерні товариства Криворізького залізорудного басейну

... сторінка 78 **Промисловий зліт регіону. Кінець XIX – початок XX ст.**

... сторінка 78 Французький акціонерний капітал в кам'яновугільній промисловості

... сторінка 90 **Французький інвестиційний капітал в металургійній та машинобудівній промисловості**

- ... сторінка 92 Олександрівський завод товариства Брянського рейкопрокатного, залізобного і механічного заводу в Катеринославі
- ... сторінка 95 Дніпровський завод Південно-Російського Дніпровського металургійного Товариства у Кам'янському
- ... сторінка 96 Гданцевський металургійний завод акціонерного товариства Залізних руд Кривого Рогу
- ... сторінка 98 Дружківський чавуноплавильний, залізобний та сталеливарний завод Донецького товариства залізобного та сталеливарного виробництва
- ... сторінка 102 Генеральне товариство чавуноплавильних, залізобних і сталеробних заводів. Російський Гірничий і Металургійний Уніон
- ... сторінка 106 Донецько-Юріївське металургійне товариство
- ... сторінка 107 Акціонерне товариство механічного виробництва на Півдні Росії. Компанія «Миколаївські заводи та верфі»
- ... сторінка 110 Акціонерні товариства, що діяли за участю французького капіталу в Придніпров'ї та на Донбасі
- ... сторінка 113 Південні заводи — ядро синдикату «Продамета»
- ... сторінка 117 **Французькі банки в історії створення товариства Північно-Донецької залізниці та фінансуванні її будівництва**
- ... сторінка 120 **Акціонерні товариства хімічної та будівельної промисловості. Електричні товариства**
- ... сторінка 121 Франко-Російське товариство хімічних продуктів і вибухових речовин
- ... сторінка 121 Південно-Російське товариство з виробництва та продажу соди та інших хімічних продуктів
- ... сторінка 124 Франко-Російська компанія портландських пуццоландських цементів
- ... сторінка 124 Красногорівське Франко-Російське акціонерне товариство
- ... сторінка 125 Електрична станція в Катеринославі. Центральна компанія залізниць і трамваїв
- ... сторінка 127 **Катеринославські французи**

ЧАСТИНА 3

- ... сторінка 131 **БЕЛЬГІЙСЬКИЙ ПІДПРИЄМНИЦЬКИЙ КАПІТАЛ – ПОТУЖНИЙ ДВИГУН ПРОМИСЛОВОГО РОЗВИТКУ ПІВДЕННО-СХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ**
- ... сторінка 136 Бельгійський капітал у кам'яновугільній промисловості краю
- ... сторінка 148 Бельгійський капітал у металургійній промисловості регіону
- ... сторінка 168 Машинобудівні, механічні та інші підприємства з виробництва металевих виробів
- ... сторінка 187 Трамваї на вулицях українських міст
- ... сторінка 194 Виробництво будівельних матеріалів, керамічна, скляна і хімічна промисловість
- ... сторінка 205 Роки кризи і революції (1900–1905–1907)
- ... сторінка 210 Перша світова війна. Наслідки подій 1917 р.
- ... сторінка 212 Катеринославщина – Українська Бельгія

ЧАСТИНА 4

- ... сторінка 219 **НІМЕЦЬКИЙ ПІДПРИЄМНИЦЬКИЙ КАПІТАЛ У ГІРНИЧОЗАВОДСЬКІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ ТА ЕЛЕКТРОІНДУСТРІЇ**

ЧАСТИНА 5

- ... сторінка 237 **АМЕРИКАНСЬКЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО У ПРОМИСЛОВОСТІ І ТОРГІВЛІ**

ЧАСТИНА 6

- ... сторінка 253 **ШВЕЙЦАРСЬКЕ ТА ГОЛЛАНДСЬКЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО У ПРОМИСЛОВОСТІ І ТОРГІВЛІ**

ЧАСТИНА 7

- ... сторінка 263 **ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА**
- ... сторінка 270 Державний музей історії промисловості України